រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងភាសាខ្មែរ

SERIAL VERB CONSTRUCTIONS IN KHMER

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
បណ្ណាល័យ
លេខ 0012674
រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

ហ៊ិញ សាង

និក្ខេបបទបណ្ឌិត

ជំនាញ ភាសាវិទ្យា (ឯកទេសសម្ព័ន្ធវិទ្យា)

ជំនាន់ទី៣ វគ្គ១

គ្រូណែនាំៈ បណ្ឌិត ជុំ ស៊ុនណាង

ឆ្នាំ ២០២៣

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

Royal Academy of Cambodia
Académie Royale du Cambodge

លេខ : ០០៤ /២៣ ស.ស.រ.

សេចក្ដីសម្រេច
ស្ដីពី
ការអនុញ្ញាតឱ្យការពារបញ្ចប់និក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិត

- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ នស/រកត/១២១៩/១៩៦២ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ស្ដីពីការបង្កើតរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល
- បានឃើញអនុក្រឹត្យ លេខ១២៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ស្ដីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
- បានឃើញសេចក្ដីសម្រេចលេខ ១១ ស.ស.រ. ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ ស្ដីពីការបណ្ដុះបណ្ដាលថ្នាក់ក្រោយបរិញ្ញាបត្របង់ថ្លៃសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
- យោងគោលការណ៍ស្ដីពីការបណ្ដុះបណ្ដាលថ្នាក់បណ្ឌិតនៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
- យោងចំណារឯកភាពរបស់គ្រូណែនាំចុះថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២

សម្រេច

ប្រការ ១ : អនុញ្ញាតឱ្យលោក **ហ៊ិញ សាខ** បេក្ខជន **ថ្នាក់បណ្ឌិត ជំនាន់ទី៣ វគ្គ១** ជំនាញ **ភាសាវិទ្យា** ការពារបញ្ចប់និក្ខេបបទនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៣

ប្រការ ២ : គណៈកម្មការវាយតម្លៃនិក្ខេបបទ មជ្ឈមណ្ឌលបណ្ដុះបណ្ដាលនិងស្រាវជ្រាវនៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា និងសាមីខ្លួនត្រូវអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់។

ថ្ងៃ អង្គារ ១១កើត ខែ បុស្ស ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស.២៥៦៦
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៣ ខែ មករា ឆ្នាំ២០២៣
ប្រធាន

បណ្ឌិតសភាចារ្យ **សុខ ទូច**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

Royal Academy of Cambodia
Académie Royale du Cambodge

លេខ : ០០[illegible] /២៣ ឧ.ន.ន.

លិខិតឧទ្ទេសនាម
គណៈកម្មការវាយតម្លៃការការពារបញ្ចប់និក្ខេបបទ
ថ្នាក់បណ្ឌិត

ល.រ.	គោត្តនាម និង នាម	ជំនាញ	តួនាទី
១	បណ្ឌិត **ជួរ គារី**	ភាសាវិទ្យា	ប្រធាន
២	បណ្ឌិត **ហ៊ាន សុខុម**	ភាសាវិទ្យា	គ្រូវាយតម្លៃទី១
៣	បណ្ឌិត **ម៉ី សុខគង់**	ភាសាវិទ្យា	គ្រូវាយតម្លៃទី២
៤	បណ្ឌិត **ខឿ មេង**	ភាសាវិទ្យា	គ្រូវាយតម្លៃទី៣
៥	បណ្ឌិតសភាចារ្យ **ច័ន្ទ សំណព្វ**	ភាសាវិទ្យា	សមាជិក
៦	បណ្ឌិត **មាឃ បូរ៉ា**	ភាសាវិទ្យា	សមាជិក
៧	បណ្ឌិត **ជុំ ស៊ុនណាង**	ភាសាវិទ្យា	គ្រូណែនាំ

- បេក្ខជន : **ហ៊ិញ សាង** - ភេទ : **ប្រុស**
- ជំនាញ : **ភាសាវិទ្យា** - **ជំនាន់ទី៣ វគ្គ១**
- ប្រធានបទ : **សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងភាសាខ្មែរ**
- គ្រូណែនាំ : បណ្ឌិត **ជុំ ស៊ុនណាង**
- កាលបរិច្ឆេទការពារ : ថ្ងៃទី [illegible] ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០[illegible] - ម៉ោង : [illegible]

ថ្ងៃ [illegible] ខែ [illegible] ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស.២៥៦៦
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី [illegible] ខែ [illegible] ឆ្នាំ២០២៣
ប្រធាន

បណ្ឌិតសភាចារ្យ **សុខ ទូច**

អាសយដ្ឋាន ៖ មហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី សង្កាត់អូរបែកក្អម ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ - ប្រអប់សំបុត្រលេខ៥៣១ ភ្នំពេញ កម្ពុជា
Tel/Fax: (855) 23 890 180, Website: www.rac.gov.kh, E-mail: info@rac.gov.kh, P.O.Box 531 Phnom Penh, Cambodia

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

ប្រធានបទ «សំណង់កិរិយាសព្ទសេរីក្នុងភាសាខ្មែរ»

គណៈកម្មការវាយតម្លៃនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិត ជំនាញ ភាសាវិទ្យា

បញ្ជាក់ថា បេក្ខជនបណ្ឌិត **ហ៊ិញ សាង**

ពិតជាបានការពារបញ្ចប់ដោយជោគជ័យ កាលពីថ្ងៃទី ២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៣ ពិតប្រាកដមែន។

១- បណ្ឌិត **ជួរ គារី**	ប្រធានគណៈកម្មការ
២- បណ្ឌិត **ហ៊ាន សុខុម**	គ្រូវាយតម្លៃទី១
៣- បណ្ឌិត **ម៉ី សុខគង់**	គ្រូវាយតម្លៃទី២
៤- បណ្ឌិត **វង្ស មេង**	គ្រូវាយតម្លៃទី៣
៥- បណ្ឌិត **មាឃ បូរ៉ា**	សមាជិក
៦- បណ្ឌិត **ជុំ ស៊ុនណាង**	គ្រូណែនាំ

អគ្គលេខាធិការរង
ទទួលបន្ទុកមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល
និងស្រាវជ្រាវ

សុក្រ សំណាង

ប្រធានរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

បណ្ឌិតសភាចារ្យ **សុខ ទូច**

មាតិកា

ឧទ្ទិសស្នាដៃ i
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ ii
អំណះអំណាង iii
អក្សរកាត់ iv
មូលន័យសង្ខេប(ភាសាខ្មែរ) v
មូលន័យសង្ខេប(ភាសាអង់គ្លេស) vi
សង្ខេបនិក្ខេបបទ(ភាសាខ្មែរ) vii
សង្ខេបនិក្ខេបបទ(ភាសាអង់គ្លេស) xv
អារម្ភកថា xxiii

សេចក្តីផ្តើម

១- លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ១
២- ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ៤
៣- គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ៤
៤- វិសាលភាពនិងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ ៤
៥- វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ ៥
៦- សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ ៦
៧- រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ ៧

ជំពូកទី១

ស្នាដៃពាក់ព័ន្ធនិងសញ្ញាណមូលដ្ឋាននៃសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី

១.១- ទិដ្ឋភាពសិក្សានៃសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ៨
១.១.១- ទិដ្ឋភាពក្នុងភាសានានា ៨
១.១.២- ទិដ្ឋភាពក្នុងភាសាខ្មែរ ១៤

១.២- សញ្ញាណមូលដ្ឋាននៃសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ១៨
១.២.១- ផ្នែកសម្ព័ន្ធ ១៨
១.២.២- ផ្នែកន័យ ២០
១.៣- បច្ចេកសព្ទសម្គាល់សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ២៣
១.៣.១- និយមន័យសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ២៥
១.៣.២- លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ២៧
១.៣.២.១- អនុប្រយោគទោលភាព (monocausality) ២៧
១.៣.២.២- កិរិយាសព្ទច្រើនជាងមួយ ២៨
ក- កិរិយាបង្គោល ២៨
ខ- កិរិយាផ្សំ ៣២
គ- ពាក្យពហុន័យ ៣៣
១.៣.២.៣- អវត្តមាននៃឈ្នាប់ ៣៥
១.៣.២.៤- ចង្វាក់ខ្សែសម្តីមួយ (single intonation contour) ៣៧
១.៣.២.៥- តម្លៃទិដ្ឋភាពនិងបែប ៣៨
១.៣.២.៦- កន្សោមនាមចែករំលែកមួយ ៣៩
១.៣.២.៧- ពិពណ៌នាព្រឹត្តិការណ៍មួយ ៤១
១.៤- ទស្សនៈសិក្សាសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងនិក្ខេបបទ ៤៣
១.៤.១- លក្ខណៈសម្ព័ន្ធ ៤៣
១.៤.២- លក្ខណៈន័យ ៤៤

ជំពូកទី២

ទ្រឹស្តីគាំទ្រការសិក្សានិងក្របខណ្ឌសម្ព័ន្ធសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី

២.១- ទំនោរសិក្សាផ្អែកលើលក្ខណៈសម្ព័ន្ធ ៤៥
២.១.១- វេយ្យាករណ៍ជុះដាល (GG-Generative Grammar) ៤៥
២.១.២- បច្ចេកសព្ទពាក់ព័ន្ធ ៤៧

២.១.២.១- បតិដ្ឋាភាគ(constituent) ៤៧
២.១.២.២- ដើមសម្ព័ន្ធ(syntax tree) ៤៨
២.១.២.៣- ឥស្សរកម្ម(dominance) ៥០
២.១.២.៤- បុព្វភាព(precedence) ៥១
២.១.២.៥- វិធានបតិដ្ឋាភាគ(C-command) ៥១
២.១.៣- វិធីបន្លែកលក្ខណៈសម្ព័ន្ធ ៥២
២.១.៣.១- វិធីប្តូរទីតាំង(permutation) ៥២
២.១.៣.២- វិធីជម្រើសប្តូរ ៥៥
២.១.៣.៣- វិធី X-bar ៥៦
២.១.៤- ផលិតភាពកន្សោមកិរិយាសព្ទក្នុងភាសាខ្មែរ ៥៩
២.២- ទំនោរសិក្សាផ្តែកលើលក្ខណៈន័យ ៦២
២.២.១- រចនាសម្ព័ន្ធន័យអនុទស្សន៍(meaning of representation) ៦២
២.២.២- បច្ចេកសព្ទពាក់ព័ន្ធ ៦៥
២.២.២.១- ភាគិន(participant) ៦៥
២.២.២.២- កិរិយាសព្ទ(verb) ៧១
២.៣- ក្របខណ្ឌសម្ព័ន្ធវិភាគសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងភាសាខ្មែរ ៧៤
២.៣.១- រចនាសម្ព័ន្ធនៃស្រទាប់អនុប្រយោគនិងសមាសភាគ ៧៥
២.៣.២- នានាការី(operators) ៧៦
២.៣.៣- លទ្ធភាពតភ្ជាប់និងទំនាក់ទំនងស្រទាប់ក្នុងអនុប្រយោគ ៧៦
២.៣.៣.១- លទ្ធភាពតភ្ជាប់និងទំនាក់ទំនងស្នូល ៧៧
២.៣.៣.២- លទ្ធភាពតភ្ជាប់និងទំនាក់ទំនងភាគខ្លឹម ៧៨
២.៣.៣.៣- លទ្ធភាពតភ្ជាប់និងទំនាក់ទំនងអនុប្រយោគ ៨១
២.៣.៤- វិចារណកម្ម ៨១
២.៤- សម្នើរចនាសម្ព័ន្ធសម្ព័ន្ធនៃសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងភាសាខ្មែរ .. ៨២
២.៥- វិចារណកម្ម ៨៤

ជំពូកទី៣

ផលិតភាពសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងភាសាខ្មែរ

៣.១- សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីដំណាលគ្នា ៨៥

៣.១.១- សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីចលនាដំណាលគ្នា ៨៦

៣.១.១.១- គោលការណ៍ព្រឹត្តិការណ៍ចលនា ៨៦

៣.១.១.២- ទីតាំងនិងមុខងារសមាសភាគនៃព្រឹត្តិការណ៍ចលនា ៨៧

ក- កិរិយាសព្ទពិពណ៌នាបែបនៃចលនា ៨៧

ខ- កិរិយាសព្ទពិពណ៌នាទិដ្ឋភាពបរិវេណ ៨៧

៣.១.១.៣- សង្ខេបសមាសភាគនិងលំដាប់កិរិយាសព្ទ ៨៨

៣.១.១.៤- ករណីព្រឹត្តិការណ៍ចលនាដំណាលគ្នា ៨៩

ក- ករណីព្រឹត្តិការណ៍ចលនាពាក់ព័ន្ធដល់បរិវេណ១ .... ៩០

ខ- ករណីព្រឹត្តិការណ៍ចលនាពាក់ព័ន្ធបរិវេណច្រើនជាង១ .... ៩១

គ- ករណីព្រឹត្តិការណ៍ចលនាពាក់ព័ន្ធបរិវេណចលនាវិលត្រឡប់ ៩៤

ឃ- ករណីព្រឹត្តិការណ៍ចលនាពាក់ព័ន្ធដល់គោលបំណង ៩៦

៣.១.២- សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីពាក់ព័ន្ធដល់អំពើ ៩៨

៣.១.២.១- អំពើនិងចលនា ៩៨

៣.១.២.២- អំពើនិងឥរិយាបថ ១០០

៣.១.២.៣- អំពើនិងលទ្ធភាព ១០៣

៣.១.២.៤- អំពើនិងអំពើ ១០៤

៣.១.៣- វិចារណកម្ម ១០៨

៣.២- សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីហេតុផល ១០៩

៣.២.១- គោលការណ៍ហេតុផល ១០៩

៣.២.២- កំហិតកិរិយាសព្ទក្នុងសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីហេតុ-ផល ១១១

៣.២.៣- សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីហេតុ-ផលក្នុងភាសាខ្មែរ ១១៦
៣.២.៣.១- កិរិយាសព្ទទី១ ជាហេតុនាំឱ្យប្រែប្រួលសភាពដើម ១១៥
៣.២.៣.២- កិរិយាសព្ទទី១ ជាហេតុនាំឱ្យបម្លាស់ទី ១២៤
៣.២.៣.៣- កិរិយាសព្ទទី១ ជាហេតុនាំឱ្យបង្កើតថ្មី................................ ១២៦
៣.២.៣.៤- កិរិយាសព្ទ «ឱ្យ» ដំណើរការក្នុងសំណង់ហេតុ-ផល........... ១២៨
៣.២.៣- វិចារណកម្ម.. ១៣១
៣.៣- សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីចាត់ចែង.. ១៣៣
៣.៣.១- ទិដ្ឋភាពទូទៅ... ១៣៣
៣.៣.២- លំដាប់សមាសភាគសម្ព័ន្ធនិងន័យ ១៣៣
៣.៣.៣- សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីចាត់ចែងក្នុងភាសាខ្មែរ......................... ១៣៤
៣.៣.៣.១- កិរិយាសព្ទទី១ ប្រព្រឹត្តទៅនាំឱ្យមានការចាត់ចែង.................. ១៣៤
៣.៣.៣.២- កិរិយាសព្ទ «យក» ក្នុងសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីចាត់ចែង ១៣៩
៣.៣.៣.៣- កិរិយាសព្ទ «ឱ្យ» ក្នុងសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីចាត់ចែង....... ១៤៤
៣.៣.៤- វិចារណកម្ម... ១៤៥
៣.៤- សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីសមិទ្ធកម្ម ១៤៥
៣.៤.១- ទិដ្ឋភាពទូទៅ... ១៤៥
៣.៤.២- លំដាប់សមាសភាគសម្ព័ន្ធនិងន័យ ១៤៧
៣.៤.២.១- កិរិយាសព្ទទី២ ជាកិរិយាបំពេញ.. ១៤៨
៣.៤.២.២- កិរិយាសព្ទទី១ ជាកិរិយាសកម្ម... ១៤៩
៣.៤.២.៣- កិរិយាសព្ទទី១ ជាកិរិយាចលនាបង្ហាញទិស ១៥៣
៣.៤.២.៤- កិរិយាសព្ទទី១ ជាកិរិយាអកម្ម ១៥៥
៣.៤.៣- ភាពខុសគ្នារវាងសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីសមិទ្ធកម្ម និងសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីហេតុផល ១៥៧
៣.៤.៤- វិចារណកម្ម ១៥៨

ជំពូកទី៤

វេយ្យាករណ៍នីយកម្ម សំណង់ឃ្លារណប និងសំណង់ឃ្លាក្រុង

៤.១- វេយ្យាករណ៍នីយកម្ម (Grammaticalization) ១៥៩

៤.១.១- វេយ្យាករណ៍នីយកម្មជាអ្វី? ១៥៩

៤.១.២- ទិដ្ឋភាពវេយ្យាករណ៍នីយកម្ម ១៥៩

៤.១.៣- បញ្ហាវេយ្យាករណ៍នីយកម្មក្នុងភាសាខ្មែរ ១៦២

៤.១.៣.១- ពាក្យ «ទៅ» ១៦២

៤.១.៣.២- ពាក្យ «មក» ១៦៣

៤.១.៣.៣- ពាក្យ «បាត់» ១៦៤

៤.១.៣.៤- ពាក្យ «បាន» ១៦៥

៤.២- សំណង់ឃ្លារណប (Subordinate Clause) ១៦៧

៤.២.១- ឃ្លារណបជាគោលបំណងនៃកិរិយាសព្ទទី១ .... ១៦៧

៤.២.១.១- សំណង់គោលបំណងក្នុងភាសាខ្មែរ ១៦៧

៤.២.១.២- ភាពខុសគ្នារវាងលក្ខណៈសម្ព័ន្ធនៃសំណង់គោលបំណង
ជាមួយនឹងសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ១៧២

៤.២.២- ឃ្លារណបជាមួយកិរិយាសព្ទ «ឃើញ» ១៧៣

៤.២.៣- សំណង់ឃ្លារណបមានទម្រង់ដូចសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីហេតុ-ផល .. ១៧៥

៤.៣- សំណង់ឃ្លាក្រុង (Juxtaposed Clause) ១៧៧

៤.៤- វិចារណកម្ម ១៧៩

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ១៨១

គន្ថនិទ្ទេស ១៩០

ឧបសម្ព័ន្ធ .... ក

ឧទ្ទិសស្នាដៃ

ខ្ញុំបាទសូមគោរពឧទ្ទិសស្នាដៃនេះចំពោះ៖

- ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធ សម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ **ជួន ណាត** ជោតញ្ញាណោ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ បានបន្សល់ទុកនូវស្នាដៃដ៏ធំធេង ជាពិសេសវចនានុក្រមខ្មែរសម្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវគ្រប់ជំនាន់,
- វិញ្ញាណក្ខន្ធ **វីរសមណៈ វីរបុរស** គ្រប់ជំនាន់ ដែលបានពលីជីវិតក្នុងបុព្វហេតុជាតិ និងសាសនា,
- វិញ្ញាណក្ខន្ធ **សាស្ត្រាចារ្យ បណ្ឌិត កវី អ្នកនិពន្ធ** គ្រប់ជំនាន់ ដែលបានបូជាទាំងកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត កម្លាំងប្រាជ្ញា បានបន្សល់ទុកនូវស្នាដៃដ៏មហិមាសម្រាប់ជនានុជនគ្រប់ជំនាន់,
- វិញ្ញាណក្ខន្ធ **ញាតិមិត្ត** ទាំង៧សន្ដាន។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ខ្ញុំបាទសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ៖

- សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតី តេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ **សុខ ទូច** ប្រធានរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំបាទបានសិក្សាថ្នាក់បណ្ឌិតជំនាន់ទី៣ វគ្គ១ ជំនាញភាសាវិទ្យា ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៨ ដល់ឆ្នាំ២០២២។
- បណ្ឌិត **ជុំ ស៊ុនឈាង** និងបណ្ឌិត **ខឿ មេង** ជាគ្រូណែនាំផ្ទាល់។ លោកគ្រូទាំងពីរបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃក្នុងការណែនាំ និងផ្តល់តម្រុយសម្រាប់សរសេរនិក្ខេបបទនេះ រហូតទទួលបានជោគជ័យជាស្ថាពរ។
- ប្រធានគណៈកម្មការវាយតម្លៃ សមាជិកគណៈកម្មការវាយតម្លៃទាំង៤លើក ដែលបានផ្តល់គំនិតដ៏មានប្រយោជន៍ជាច្រើន ជាធាតុចូលសម្រាប់ការសិក្សានិក្ខេបបទនេះ។
- ថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីនៃមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវ រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ដែលតែងតែផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់រូបខ្ញុំក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាល រៀបចំសិក្ខាសាលា និងរៀបចំការពារនិក្ខេបបទរហូតដល់ចប់។
- គ្រូឧទ្ទេសទាំងឡាយ ដែលបានបង្រៀនគ្រប់មុខវិជ្ជាក្នុងរយៈពេលសិក្សាកន្លងមក។
- លោកឪពុក អ្នកម្តាយទាំងទ្វេ ព្រមទាំងភរិយា និងកូន ដែលតែងផ្តល់ឱកាស និងលើកទឹកចិត្តដល់រូបខ្ញុំ បានធ្វើកិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះរហូតដល់ចប់ជាស្ថាពរ។

អំណះអំណាង

ខ្ញុំបាទសូមធានាអះអាងថា និក្ខេបបទស្ដីអំពី **«សំណង់កិរិយាសព្ទសេរីក្នុងភាសាខ្មែរ»** ពិតជាកើតឡើងពីការស្រាវជ្រាវផ្អែកលើមូលដ្ឋានវិទ្យាសាស្ត្រ ដោយមានការយោងឯកសាររឹងមាំ អនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្រនៃការសរសេរនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតនៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា និងមិនជាន់លើស្នាដៃអ្នកនិពន្ធដទៃនោះឡើយ។

បានឃើញនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតរបស់
និស្សិត **ហ៊ិញសាង** ពិតមែន។
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៧ ខែ២ ឆ្នាំ២០២៣
គ្រូណែនាំ

បណ្ឌិត ជុំ ស៊ុនណាង

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២៣
ហត្ថលេខា

ហ៊ិញ សាង

អក្សរកាត់[១]

(ប្រើក្នុងនិក្ខេបបទ)

ល.	ល្បះ	គ.ប.ណ.	គោលបំណង
ក.ន.	កន្សោមនាម	ឃ.រ.ណ.	ឃ្លារណប
ក.កិ.	កន្សោមកិរិយា	ព.ស.	ពុទ្ធសករាជ
ក.ម.ធ.	កន្សោមមានធ្នាក់	គ.ស.	គ្រិស្តសករាជ
កិ.	កិរិយាសព្ទ	ឧ.	ឧទាហរណ៍
កិ´.	កិរិយា-បារ	SV	Serial verb
ន.	នាមសព្ទ	SVC	Serial verb construction
គុ.	គុណនាម	Comp	Completion
ក.គុ.	កន្សោមគុណនាម	?	មិនប្រាកដ
គុ´.	គុណនាម-បារ	< >	ឃ្លាបំពេញបទ
គុណ.	គុណកិរិយា	[ ]	ទម្រង់សម្ព័ន្ធ
ក.គុណ.	កន្សោមគុណកិរិយា	*	អវេយ្យាករណភាព
គុណ´.	គុណកិរិយា-បារ	+	មាន
ឈ.	ឈ្នាប់	-	មិនមាន
ឃ.	ឃ្លា	⊘	អវត្តមានធាតុ(ទទេ)
ព.	ពង្រីក	p.	page
ដ.	ដដែល	លទ្ធ.	លទ្ធផល
ម.	មើល	ដ.ឯ.ម.	ដូចឯកសារមុន

[១] នៅក្នុងស្នាដៃសិក្សាវេយ្យាករណ៍កន្លងមក មានជាអាទិ៍ វេយ្យាករណ៍ខ្មែរថ្នាក់ទី៦(១៩៨២) ថ្នាក់ទី៧(១៩៨៣)» របស់ក្រសួងអប់រំ. «វេយ្យាករណ៍សម្រាប់មធ្យមសិក្សា(២០១៣)» របស់បណ្ឌិត នៅ ស៊ុន. «វេយ្យាករណ៍ ភាគ២(២០១៩) ភាគ៣(២០២១)» របស់ឯកឧត្តម សូ មុយឃៀង. «សម្ព័ន្ធវិទ្យា(២០២១)របស់បណ្ឌិត វង្ស មេង. «សំណង់ល្បះខ្មែរ(២០១២)» របស់លោក ហាក់ សុកហ៊ី អក្សរកាត់របស់ពាក្យដែលទាក់ទងនឹងសម្ព័ន្ធល្បះ ថ្នាក់ពាក្យ គឺមិនឃើញមានប្រើសញ្ញាចុច(.)ទេ មានតួយ៉ាង ល(ល្បះ) ន(នាម) កិ(កិរិយាសព្ទ) កមធ(កន្សោមមានធ្នាក់)ជាដើម។ ដូចគ្នានេះដែរ នៅក្នុងភាសាអង់គ្លេស អក្សរកាត់នៃថ្នាក់ពាក្យទាំងនោះក៏មិនឃើញប្រើសញ្ញាចុចដែរ។ ស្នេរយល់ថា ថ្នាក់ពាក្យសរសេរដោយមិនមានសញ្ញាចុច គឺជានិមិត្តសញ្ញាក្នុងសម្ព័ន្ធវិទ្យា អនុវត្តក្នុងក្បួលតាងមែកធាងសម្ព័ន្ធ ដែលកន្លងមកស្នេរបានអនុវត្តក្នុងនិក្ខេបបទនេះ។ ដោយអាស្រ័យក្នុងពិធីការពារបញ្ចប់និក្ខេបបទ បណ្ឌិត មាឃ ប៉ូវ៉ា ដែលជាសមាជិកគណៈកម្មការវាយតម្លៃ បានស្នើឱ្យដាក់សញ្ញាចុចបន្ទាប់នៅគ្រប់អក្សរកាត់ទាំងអស់ រួមទាំងអក្សរកាត់នៃពាក្យខាងលើផងដែរ។ ហេតុនេះ ទើបស្នេរសម្រេចសម្រួលដាក់សញ្ញាចុចតាមសម្នើនេះ។

មូលន័យសង្ខេប

ប្រធានបទស្តីពី *«សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងភាសាខ្មែរ»* មានគោលបំណងសិក្សាអំពីគោលការណ៍សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ព្រមទាំងពិពណ៌នាផលិតភាពសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងភាសាខ្មែរ។ ទិន្នន័យសិក្សាមួយភាគធំ ស្រង់ចេញពីប្រជុំរឿងព្រេងខ្មែរ និងស្រីហិតោបទេស។ រីឯ ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំស្រង់ចេញពីអត្ថបទអក្សរសិល្ប៍ សៀវភៅវេយ្យាករណ៍ខ្មែរ អត្ថបទកាសែត សារព័ត៌មានអេឡិចត្រូនិក និងក្នុងនិក្ខេបបទមួយចំនួនទៀត។ ការសិក្សានេះផ្អែកលើលក្ខណៈសម្ព័ន្ធដើម្បីពិពណ៌នាន័យ។ លក្ខណៈសម្ព័ន្ធ គឺអនុវត្តវេយ្យាករណ៍ជុះដាល(Generative Grammar) របស់ Noam Chomsky ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីពន្យល់ពីសមាសភាគ និងទំនាក់ទំនងក្នុងដើមសម្ព័ន្ធ។ រីឯ លក្ខណៈន័យ គឺ យោងតាមទស្សនៈរបស់ Fillmore និង Dik ព្រមទាំង អនុវត្តវេយ្យាករណ៍តួន័យនិងយោង (Role and Reference Grammar) ដើម្បីបង្ហាញក្របខណ្ឌសម្ព័ន្ធសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី។ សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីជាបាតុភូតភាសាមានអត្ថិភាពក្នុងភាសាខ្មែរ។ ការសិក្សានេះ យើងខ្ញុំរំលេចសញ្ញាណមូលដ្ឋាន និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី តួយ៉ាងដូចជា សំណង់អនុប្រយោគទោល កិរិយាសព្ទច្រើនជាង១ អវត្តមាននៃឈ្នាប់ តម្លៃទិដ្ឋភាពនិងបែបរួមគ្នា ចង្វាក់ខ្សែសម្តី១ កន្សោមនាមចែករំលែក១ និងពិពណ៌នាព្រឹត្តិការណ៍១ដែលមានទិដ្ឋភាពផ្សេងៗ។ សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរីក្នុងភាសាខ្មែរមានទម្រង់ធំៗ៤ ទី១ [**ក.ន.**០ កិ.១(ក.ន.១) កិ.២(ក.ន.២)+...] មានប្រធានចែករំលែកឱ្យកិរិយាសព្ទទាំងឡាយ។ ទម្រង់ទី១ ពិពណ៌នាព្រឹត្តិការណ៍ចលនាដំណាលគ្នា និងព្រឹត្តិការណ៍ពាក់ព័ន្ធដល់អំពើ។ ទម្រង់ទី២ [ក.ន.០ កិ.១ **ក.ន.១** កិ.២] កម្មបទនៃកិរិយាសព្ទទី១ ក៏ជាប្រធាននៃកិរិយាសព្ទទី២។ ទម្រង់បែបនេះ ពិពណ៌នាព្រឹត្តិការណ៍ហេតុផល។ ទម្រង់ទី៣ [**ក.ន.០** កិ.១ **ក.ន.១** កិ.២] ប្រធាននិងកម្មបទចែករំលែកឱ្យកិរិយាសព្ទទាំង២ តែមានកន្សោមនាមនៅចន្លោះកិរិយាសព្ទទាំង២។ ទម្រង់ទី៣ ពិពណ៌នាព្រឹត្តិការណ៍ចាត់ចែង។ ទម្រង់ទី៤ [**ក.ន.០** កិ.១ កិ.២ **ក.ន.១**] មានប្រធាននិងកម្មបទចែករំលែកឱ្យកិរិយាសព្ទទាំង២ដូចគ្នា ប៉ុន្តែ មិនមានកន្សោមនាមនៅចន្លោះកិរិយាសព្ទទាំង២ឡើយ។ ទម្រង់ប្រភេទនេះ ពិពណ៌នាព្រឹត្តិការណ៍សមិទ្ធកម្ម។ ក្រៅពីទម្រង់ទាំង៤ ខាងលើ នៅមានទម្រង់សំណង់ឃ្លារណប ទម្រង់សំណង់ឃ្លាក្រង ទម្រង់សំណង់គោលបំណង ដែលមានលក្ខណៈសម្ព័ន្ធស្រដៀងគ្នានឹងសំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ប៉ុន្តែចំណុចដែលខុសគ្នាត្រង់ថាសំណង់បែបនោះ ពិពណ៌នាព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗកើតឡើងបន្តបន្ទាប់គ្នាទៅតាមលំដាប់វេលា និងមានភាពរណបសម្ព័ន្ធក្នុងសំណង់គោលបំណង។

ពាក្យគន្លឹះ: សំណង់កិរិយាសព្ទស៊េរី ភាសាខ្មែរ ចលនាដំណាលគ្នា ហេតុផល សមិទ្ធកម្ម។

ABSTRACT

The topic "Serial verb constructions in Khmer" investigates the theoretical principle, the structure of string predicate, string predicate criterion, and string predicate productivity in Khmer. The sequence of components and their component interactions in the structure are studied using Noam Chomsky's Generative Grammar. Apply the Role and Reference Grammar, on the other hand, to specify the structural framework of the string predicate structure. The examination of meaning is founded on Fillmore and Dik's points of view. Please note that string predicate construction is a linguistic phenomenon in Khmer. We stress the essential principles and criteria of string predicate in this study, such as monoclausality, more than one verb, no conjunction, modal value, single intonation contour, single intonation contour, and description of events. The syntactic model is classified into four categories based on the syntactic framework and the connection of structural elements: The first model [NP_0 V_1(NP_1) V_2(NP_2)+...] shares the verb with an expressive noun. This format defines occurrences with co-temporal motion. Model 2 [NP_0 V_1 NP_1 V_2], the subject of the second verb, which explains cause and effect events, is the object of the first verb. In the third model [NP_0 V_1 NP_1 V_2], the subject and object noun phrase shares two verbs and a noun phrase between the two verbs, and the model explains disposal events. The achievement events descriptive model is the fourth model [NP_0 V_1 V_2 NP_1], the subject-object noun phrase shares the two verbs, and there is no noun phrase between the two verbs.To describe the meaning, this study focuses on features. There are subordinate clauses and juxtaposed clauses comparable in structure to the sequence predicate structure, in addition to describing string predicate productivity. The distinction is that the relationships between the parts cannot be used to describe a single occurrence.

Keywords: Serial Verb Construction, Khmer language, Comtemporal Motion, Cause – Effect, Attainment.